

Govern d'Andorra

MEMÒRIA BALANÇ 2019-2023

Ministeri de Medi
Ambient, Agricultura i
Sostenibilitat

Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i
Sostenibilitat
Andorra la Vella, 3 de febrer del 2023

Informe

Línies estratègiques, objectius i projectes del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat

3 de febrer del 2023

Govern d'Andorra

Agricultura

Línies estratègiques

- *Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader*
- *Fomentar règims de producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat*
- *Reforçar i fomentar la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia*

1. Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader

- ✓ Impulsar una llei òmnibus per afavorir el desenvolupament del sector ramader i la diversificació agrícola i respondre a les demandes del sector
- ✓ Potenciar la promoció de la “Carn de qualitat controlada d’Andorra” i la IGP Carn d’Andorra i reforçar el programa de selecció de la raça bruna d’Andorra, així com les condicions de maneig i les infraestructures per assegurar el benestar animal.
- ✓ Millorar les instal·lacions de l’Escorxador Nacional.
- ✓ Millorar els ajuts a les pràctiques ramaderes tradicionals de muntanya.
- ✓ Promoure la recerca de cultius alternatius.

2. Fomentar règims de producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat

- ✓ Regular la marca col·lectiva Productes Agrícoles i Artesans d’Andorra.
- ✓ Promoure accions de comunicació, el consum de productes agraris i alimentaris de proximitat (quilòmetre zero) i la creació de l’oferta turística gastronòmica.
- ✓ Potenciar el cultiu de la vinya orientant les accions a la creació d’una DOP vins d’Andorra i al desenvolupament de l’enoturisme.

3. Reforçar i fomentar la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia

- ✓ Fomentar, conjuntament amb les associacions, una tinença responsable dels animals de companyia.
- ✓ Millorar les instal·lacions de la gossera i la gatera oficials.
- ✓ Implementar un pla de vigilància i control dels nuclis zoològics i reforçar la normativa.

Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader

Departament d'Agricultura

2019

Adopció d'un pla d'acció per atendre, i donar-hi resposta, les demandes del sector recollides durant les visites de les explotacions ramaderes bovines (agost-setembre del 2019) i en les reunions mantingudes amb l'APRA i els sectors ramaders oví i equí: projecte de llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola.

2021

Projecte llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola (*admès a tràmit parlamentari 3.11.2021*)

Implementació del projecte de distribució i comercialització de la Carn d'Andorra en safates: ampliació dels punts de venda.

Aprovació del Reglament de la bonificació de benestar animal en explotacions ramaderes bovines i nou ajut.

Conveni Govern - Comú d'Ordino: recuperació de la fira de bestiar de la parròquia i fira de primavera Bruna d'Andorra (subhasta de braus).

Desenvolupament de l'estudi d'oportunitats de cultiu i transformació industrial del cànnabis per a usos medicinals.

Conveni amb la Chambre Agriculture Ariège (CA09) per a suport tècnic al sector.

Execució de les millores a les instal·lacions de l'Escorxador Nacional (fase I): quadres i box de sacrifici.

Desenvolupament del treball de la candidatura d'Andorra per obtenir el reconeixement com a Sistema important del patrimoni agrícola mundial (SIPAM) de la FAO.

2020

Candidatura d'Andorra (SIPAM) de la FAO (Espera resposta)

Observatori d'explotacions ramaderes (en curs).

Execució de les millores a les instal·lacions de l'Escorxador Nacional (fase II): millores estructurals. (total: 1M€)

Actualització de la normativa de salut animal: Reglament UE 2016/429 i actes delegats (en curs).

Implementació de la Comissió Nacional de Ramaderia i Agricultura (CNRA).

2022

Fomentar la producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat

Departament d'Agricultura

2019

Campanya de controls contra el frau en la comercialització de productes agraris i alimentaris d'Andorra.

Continuïtat de les accions de promoció i suport als productors adherits a la marca *Productes Agrícoles i Artesanals d'Andorra* (PAAA): màrqueting (bosses, etiquetes, etc.) i participació en fires, mercats i altres esdeveniments, i promoció via xarxes socials (contractació dels serveis de WOW Comunicació).

2021

Acompanyament als establiments comercials per implementar seccions d'exposició i venda de productes productors de la marca PAAA.

Reglament d'ajuts a la producció ecològica i adjudicació dels serveis inspecció, control i certificació de la producció ecològica (H23).

Reforç de la protecció dels productes locals (amb la Llei d'agricultura).

Potenciar la imatge dels productes d'Andorra com a emblema turístic nacional: oferta gastronòmica i productes "record d'Andorra".

Inici de les accions de creació de la DOP Vins d'Andorra: visita del president i vicepresident Cervim a Andorra. Trobada de Cervim amb els cellers andorrans.

Reglament de producció ecològica: impulsar la diversificació del sector agrari i la producció agrària de productes de proximitat de qualitat sota criteris de sostenibilitat.

2020

Reglament del règim de qualitat controlada d'Andorra i termes descriptius "Producte d'Andorra", "Producte elaborat a Andorra" i "Recepta tradicional d'Andorra".

Reglament de la marca col·lectiva PAAA com a "marca de garantia" (en curs).

2022

Reforçar i fomentar la protecció i tinença responsable d'animals de companyia

Departament d'Agricultura

2019

Visita de les autoritats conjuntament amb les associacions a les instal·lacions de la gossera i la gatera oficials.

Presentació de la nova eina informàtica RAC (Registre d'animals de companyia): registre únic nacional dels animals domèstics de companyia.

2021

Aprovació del nou Reglament de condicions dels nuclis zoològics d'animals domèstics de companyia (NZAC) i centres de detenció d'animals domèstics de companyia (CDAC). I elaboració de la guia.

Implementació del Pla de control i vigilància NZAC i CDAC.

Llei 2/2021 de modificació de la Llei 32/2008, del 18 de desembre, del Cos de Banders.

Aprovació del nou Reglament de condicions de tinença gossos potencialment peril·losos (PP) i peril·losos (P): adaptació al canvi legislatiu que imposa una formació prèvia abans d'adquirir o adoptar un gos PP o un gos P.

Adhesió al Conveni europeu per a la protecció dels animals de companyia.

Externalització de la gestió gossera i gatera oficials a GOS-SOS i LAIKA.

Campanya nacional de control i creació d'un cens dels nuclis zoològics i centres de detenció d'animals domèstics de companyia.

Aprovació del nou Reglament referent al sacrifici, la captura i els controls especials d'animals: aclarir l'àmbit competencial del control de les colònies urbanes de gats domèstics ferals (comuns) i altres adaptacions (eliminació del sacrifici obligatori dels gats ferals portadors del virus de la immunodeficiència felina).

2020

Ratificació del Conveni europeu per a la protecció dels animals de companyia.

Campanya sobre la tinença responsable d'animals de companyia.

Formacions de tinença de gossos peril·losos i potencialment peril·losos.

Simplificació dels tràmits del registre animals companyia RAC (2a fase).

Millora de la gossera i la gatera oficials (en curs).

2022

Indicadors

Departament d'Agricultura

Destacat

- **Millora de tots els indicadors tot i la situació sanitària**

INDICADORS PER LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Valors 2021 respecte al 2019.

1. Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader

- ✓ **Ajuts a les pràctiques ramaderes tradicionals de muntanya:** +11,8% (3M€).
- ✓ **Benestar animal:** Nou ajut per bonificar les explotacions ramaderes bovines que avancin cap al benestar animal.

2. Fomentar règims de producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat

- ✓ **Productes agrícoles i artesans d'Andorra:** 30 empreses (+15%).

3. Reforçar i fomentar la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia

- ✓ **Centres i nuclis zoològics:** 100% de les instal·lacions de gossos controlades i seguiment de les millores.

Línies estratègiques

- *Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader*
- *Fomentar règims de producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat*
- *Reforçar i fomentar la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia*

Conscient que el sector primari és clau per a la conservació del paisatge i el manteniment dels ecosistemes i malgrat la crisi sanitària, el **Govern ha reforçat les polítiques públiques de suport als sectors ramaders i agrícola**. En aquest sentit ha impulsat, després d'escoltar els neguits i les demandes del sector, una **Llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola**, i ha **incrementat considerablement els ajuts a les pràctiques ramaderes tradicionals de muntanya** i ha cercat cultius alternatius.

S'ha **potenciat la promoció de la “Carn de qualitat controlada d'Andorra”, la comercialització per mitjà de barquetes**, i s'ha reforçat el programa de selecció de la raça bruna d'Andorra, així com les **condicions de maneig i les infraestructures per assegurar el benestar animal, i també s'ha millorat l'Escorxador Nacional**. S'ha establert el marc propici per al desenvolupament d'una ramaderia sostenible que tingui com a finalitat principal la producció de productes de proximitat de qualitat i la preservació de la biodiversitat i el benestar animal.

També en el mateix sentit, el Govern ha **fomentat el consum dels productes de proximitat** i n'ha promogut la comercialització en els principals centres comercials del país i a les escoles, així com les campanyes de comunicació associades, i s'ha potenciat la imatge dels productes agrícoles i artesans d'Andorra com a emblema turístic nacional: oferta gastronòmica i productes “record d'Andorra”.

Finalment, s'ha fet una **gran feina juntament amb les associacions per al reforç i el foment de la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia**.

Amb l'objectiu de **garantir el benestar animal**, també s'ha implementat un pla de vigilància i control d'instal·lacions que agrupen animals en el nostre territori i s'ha reforçat la normativa.

També s'ha desenvolupat i posat en funcionament el **Sistema d'Informació Geogràfica del Departament d'Agricultura (SIGDA)** amb l'objectiu de digitalitzar tots els procediments relacionats amb el sectors agrícola i ramader.

Línies estratègiques

- *Reforçar les polítiques públiques de suport al sector agrícola i ramader*
- *Fomentar règims de producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat*
- *Reforçar i fomentar la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia*

Durant aquest 2022

El Govern ha **incrementat els ajuts** al sector, finalitzat les **millores de les instal·lacions** de l'Escorxador Nacional (total 1M€ invertits), ha creat la **Comissió Nacional Ramaderia i Agricultura** (CNRA) prevista per la Llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola i **està actualitzant la normativa de salut animal** (Reglament UE 2016/429). També s'han continuat amb els **projectes de cooperació transfronterera** amb la regió d'Occitània.

Amb l'objectiu de **fomentar la producció de qualitat i el consum dels productes de proximitat** s'ha regulat la marca col·lectiva Productes Agrícoles i Artesans d'Andorra i els termes descriptius "Producte d'Andorra", "Producte elaborat a Andorra" i "Recepta tradicional d'Andorra".

Conjuntament amb les associacions, s'ha dut a terme la campanya de comunicació prevista per **al reforç i el foment de la protecció i la tinença responsable d'animals de companyia** i les millores de les instal·lacions de la gatera i de la gossera oficials.

Medi Ambient i Sostenibilitat

Línies estratègiques

- *Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat*
- *Promoure la sostenibilitat i el consum responsable*

Article 31 de la Constitució

És funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones.

1. Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat

- ✓ Posar en relleu el patrimoni natural.
- ✓ Preservar els paisatges i la biodiversitat.
- ✓ Fomentar l'ús dels refugis i dels camins de muntanya.
- ✓ Desplegar la Llei 7/2019 de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge.
- ✓ Elaborar una Llei d'avaluació dels impactes ambientals.

2. Promoure la sostenibilitat i el consum responsable

- ✓ Promoure la participació pública envers la sostenibilitat ambiental.
- ✓ Impulsar a les escoles l'educació sobre la sostenibilitat i els ODS i desplegar el projecte Escoles Verdes a tots els centres escolars.
- ✓ Seguir millorant els nivells de qualitat de l'aigua, garantir un consum responsable de l'aigua i avançar cap a una gestió integral de l'aigua.
- ✓ Seguir millorant la qualitat de l'aire i els aspectes relacionats amb la mobilitat.
- ✓ Elaborar un marc normatiu en l'àmbit de l'economia circular, establint polítiques públiques en el sector de l'economia circular i un pla d'economia circular 2020-2035.

Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat

Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat

2019

Aprovació de la Llei 7/2019, de conservació del medi natural, la biodiversitat i el paisatge.

Reglament de funcionament intern de la Comissió de Coordinació i Desenvolupament de l'Estratègia nacional de la biodiversitat d'Andorra (CENBA) (DEC).

Pla per millorar tots els refugis lliures (H23).

2021

Desplegament de la Llei 11/2016 i la Llei 7/2019: quatre reglaments (art. 9, 41, 42), conveni amb el CENMA (ARI).

Adhesió d'Andorra al Conveni de Washington (CITES) (H23).

Pla d'inversió i actualització de les instal·lacions i serveis dels refugis (H23) – (1M€).

Elaboració de l'avantprojecte de Llei d'avaluació ambiental, LAAPPP (H23).

Continuació del treball Estratègia nacional del paisatge ENPA i definició de les línies d'acció prioritària.

2020

Desenvolupament reglamentari de la Llei 7/2019 (inici): signatura del conveni marc amb el CENMA i conveni específic.

Impuls del procés, obert a la ciutadania, per dissenyar l'Estratègia nacional del paisatge.

Entrada en vigor del conveni CITES

Entrada a tràmit parlamentari de la Llei d'avaluació ambiental (LAAPPP) (H23). → Aprovació 19/01/2023

Desplegament de la Llei 11/2016 i la Llei 7/2019 – final. (Reglaments d'importació, transport fauna i flora, sp. exòtiques invasores)

Estudi de capacitat de càrrega del medi natural (encomana Consell General)

Trams addicionals del PSIVA (H23): vall oriental.

Aprovació de la nova estratègia del paisatge, ENPA (DEC) + Pla d'acció 2022-2028

2022

Promoure la sostenibilitat i el consum responsable

Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat

2019

Campanya del Govern per reduir les bosses de plàstic a la secció de fruita i verdura (accions de prevenció del PNR, revisió 2017-2020).

Andorra situa els reptes mediambientals al centre del debat de la Cimera iberoamericana (2019 CODIA i RIOCC 2020, represa de la reunió de ministres després de deu anys d'inactivitat).

2021

Entrada a tràmit parlamentari del Projecte de Llei d'economia circular, LEC (H23).

Reglament de la contaminació lumínica (DEC).

Auditoria ambiental del sector turístic (DEC).

El cent per cent de les escoles públiques s'adhereixen al programa Escoles Verdes (DEC).

Guia impacte acústic infraestructures aeronàutiques

2020

Balanç dels 20 anys del Pla nacional de residus.

Procés participatiu que servirà com a base per elaborar el Projecte de Llei d'economia circular. Inici del treball del projecte de Llei d'economia circular.

Trobada dels socis del projecte PlasticOpyr per a l'estudi de la contaminació plàstica als rius d'alta muntanya.

2022

Aprovació de la Llei 25/2022 d'economia circular (H23 + DEC).

Aprovació Estratègia nacional d'economia circular (ENEC) (H23 + DEC).

Aprovació nou Pla nacional de residus_Horitzó 2035 (DEC).

Desplegament reglamentari LEC. Llistat de productes de plàstic d'un sòl us prohibits, reglament i convocatòria ajuts EC

Incentivar la creació de noves iniciatives empresarials mitjançant l'atorgament d'ajuts EC (H23)

Adaptació al BREF. Modificació Reglament centres de tractament tèrmic de residus i decret de posada en funcionament del CTR

Encàrrec-programa (Llei CTRSA)

Modificació reglament acústica

Auditoria ambiental dels sectors comercial i industrial (DEC)

Seguiment qualitat de les aigües superficials (H23)

Línies estratègiques

- *Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat*
- *Promoure la sostenibilitat i el consum responsable*

Article 31 de la Constitució

És funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones.

Malgrat la crisi sanitària, el Govern ha executat gairebé tots els projectes previstos per a la conservació del medi natural, el paisatge i la biodiversitat i per a la promoció de la sostenibilitat i el consum responsable. El Govern ha aprovat i ha iniciat el **desplegament reglamentari previst per la Llei 7/2019 de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge**, posant en relleu el nostre patrimoni natural, els nostres paisatges i la nostra biodiversitat i creant una comissió per al desenvolupament de l'Estratègia de la biodiversitat. També ens hem adherit al Conveni internacional de Washington (CITES) sobre el comerç d'espècies de fauna i flora salvatges amenaçades.

En un país turístic com el nostre, l'ús **dels refugis** de muntanya ha incrementat considerablement i s'ha potenciat la millora d'aquestes infraestructures mitjançant un pla, per fer-les més acollidores, confortables i sostenibles, sense que perdin la seva essència, que és donar aixopluc. També s'ha **ampliat la xarxa d'infraestructures verdes d'Andorra** per apropar la ciutadania i els turistes al medi natural i gaudir dels paisatges.

El Govern ha establert el marc legal necessari a través de la **nova Llei de contractació pública** per a la implantació de pràctiques sostenibles i eficients, com ara la compra verda. També s'ha promogut la **participació pública envers la sostenibilitat ambiental**, per exemple pel paisatge, l'economia circular o l'educació ambiental.

Conscient que és des dels sistemes educatius que s'ha de promoure el canvi, **s'ha assolit que el cent per cent de les escoles públiques del país esdevinguin verdes i s'ha elaborat una Estratègia Ambiental per a la Sostenibilitat**.

Donant compliment a la declaració d'emergència climàtica, s'ha regulat la contaminació lumínica i s'han efectuat auditories ambientals.

Finalment, s'ha elaborat la **Llei d'economia circular**, en concertació amb els sectors implicats, per passar d'un model lineal poc sostenible a un model circular i s'ha atorgat ajuts a projectes concrets per generar el canvi.

Línies estratègiques

- *Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat*
- *Promoure la sostenibilitat i el consum responsable*

Article 31 de la Constitució

És funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones.

El Govern ha finalitzat el desplegament reglamentari previst per la Llei 7/2019, de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge.

Tanmateix, per disposar del marc normatiu adequat, el Govern ha presentat a tràmit parlamentari la **Llei d'avaluació ambiental de projectes i plans i programes**. També s'ha treballat en desenvolupament de la Llei per a la promoció de la sostenibilitat del desenvolupament urbanístic.

S'ha ampliat la **xarxa d'infraestructures verdes d'Andorra**, unint les parròquies d'Escaldes-Engordany, Encamp i Canillo i s'ha acabat un tram de camí a la Massana. També s'ha estudiat la capacitat de càrrega del medi natural d'Andorra. **Inversions per millores de refugis.**

S'ha aprovat una nova **Estratègia nacional del paisatge d'Andorra (ENPA)** i el nou **Pla nacional de residus. Hortitzó 2035**, i s'ha elaborat l'**Estratègia nacional d'economia circular (ENEC)** per a l'**Hortitzó 2035**, i s'ha iniciat el **desplegament reglamentari de la Llei d'economia circular**, que preveu, entre altres aspectes, **incentivar noves iniciatives empresarials mitjançant ajuts**.

S'han continuat realitzant les accions previstes a l'**Estratègia de medi atmosfèric 2017-2030** que tenen per objectiu **millorar la qualitat de l'aire**. S'ha renovat el conveni amb AtmoOccitanie.

S'ha continuat treballant en la millora de les **infraestructures de sanejament i xarxes de col·lectors generals** a més de col·laborar amb els comuns per l'eliminació d'abocaments al medi i eliminació d'aigües paràsites. **Control de la qualitat de les aigües superficials** tant a nivell físicoquímic com biològic.

S'ha continuat fent el **seguiment de queixes, denúncies, vessaments al medi** a través de la unitat de prevenció i control ambiental. **Campanya especial de les mesures d'eficiència energètica**.

Igualment s'ha continuat amb el **seguiment i control d'activitats potencialment contaminants com Pla de vigilància CTR** i altres instal·lacions. També **vigilància d'abocadors**.

Cos de Banders

Línies estratègiques

- *Conservar el medi natural, el paisatge i la biodiversitat*

El Cos de Banders és l'estructura de protecció i de conservació del medi natural, el paisatge i la biodiversitat del Govern, i vetlla també pel compliment de la normativa vigent en matèria de caça i de pesca.

Durant aquests darrers anys, el Cos ha incrementat el servei al ciutadà mitjançant el número 148, que ha multiplicat gairebé per tres les atencions telefòniques en cinc anys. El Cos també ha augmentat les col·laboracions transfrontereres i amb els comuns.

La Llei 7/2019, de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge ha comportat un increment de les tasques del Cos. S'han millorat les seves instal·lacions i s'ha professionalitzat el Cos, dotant-lo de noves eines tecnològiques i digitals, amb l'objectiu d'augmentar-ne l'eficiència i de millorar la gestió prop dels ciutadans. Aquest també era l'objectiu de la modificació de la Llei de banders.

La Llei 2/2021, de modificació de la Llei 32/2008, del 18 de desembre, del Cos de Banders precisa els requisits del Cos de Banders i vol facilitar les seves tasques. Particularment, incorpora un procediment més àgil i flexible per imposar algunes sancions.

S'ha aprovat el nou Reglament del Cos de Banders per formalitzar el treball fet per la professionalització del Cos.

Conservar el medi natural, del paisatge i de la biodiversitat

Cos de Banders

2019

Conveni transfronterer en matèria de fauna salvatge i espècies cinegètiques.

2021

Llei 2/2021, de modificació de la Llei 32/2008, del Cos de Banders.

Conveni amb el Comú de Sant Julià per a la vigilància de l'accés rodat al medi natural.

2020

Procediment simplificat per controlar les infraccions en la tinença de gossos potencialment perillosos.

Nous espais com a caserna del Cos de Banders.

2022

Nou Reglament del Cos de Banders.

Reforç de l'atenció ciutadana, 148.

Digitalització del Cos (en curs).

Mantenir la divulgació i la comunicació (actualització de la web).

Conveni de recuperació de la fauna (en curs).

Energia i del Canvi Climàtic

Línies estratègiques

- *Transició energètica cap a la neutralitat de carboni*
- *Mobilitat sostenible, connectada i segura*
- *Acció climàtica*
- *Servei Meteorològic nacional*

1. Transició energètica cap a la neutralitat de carboni

- ✓ Fomentar el sistema energètic cap a una producció interna (autoconsum + producció d'origen exclusivament renovable).
- ✓ Mantenir i millorar l'impuls de la renovació i la rehabilitació energètiques.
- ✓ Rol exemplar de l'Administració.
- ✓ Mercat nacional de crèdits de carboni i d'energia verda.
- ✓ Col·laborar amb els professionals per garantir la transició energètica.
- ✓ Desenvolupar el marc normatiu previst a la Litecc i les estratègies associades.
- ✓ Ajudar a la formació de professionals i treballar amb els professionals del sector.

2. Mobilitat sostenible, connectada i segura

- ✓ Estudiar mitjans de transport alternatius.
- ✓ Fomentar els plans de mobilitat sostenible per als treballadors.
- ✓ Electrificació de la mobilitat.

3. Acció climàtica

- ✓ Situar l'acció climàtica en el centre de les polítiques públiques.
- ✓ Potenciar les accions de sensibilització sobre el canvi climàtic.
- ✓ Adaptació al canvi climàtic i augment de la resiliència.
- ✓ Fomentar el càlcul de la petjada de carboni i la seva compensació en el marc de la responsabilitat social corporativa.

4. Servei meteorològic nacional

- ✓ Aportar informació meteorològica, nivològica i climàtica en el context de l'augment de la resiliència.

Transició energètica cap a la neutralitat carboni

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

2021

Estratègia d'energia i de lluita contra el canvi climàtic – 2020-2050.

Fiscalitat verda implementada (H23+DEC).

Amb l'AGIA, impuls d'una eina per al consum energètic dels immobles.

Creació dels certificats d'origen renovables.

Millora dels sistemes de calefacció dels edificis a través de Renova (DEC).

2019

Creació de la Comissió Nacional de l'Energia i el Canvi Climàtic integrant els joves.

Conveni amb l'Adelca (instal·ladors), arquitectes i enginyers per la transició energètica.

La xarxa de calor d'Andorra la Vella comença a abastir de calefacció els Serradells.

2020

Amb el sector de la construcció, definició de nous paràmetres normatius. Tots els professionals vinculats amb la construcció seran formats. Simplificació de la tramitació administrativa. Qualificació de l'eficiència energètica en l'edificació. **+ de 3.000 qualificacions.**

Impuls de la producció i l'autoconsum d'energia provinent de fonts renovables.

Etiqueta energètica dels lloguers (Eina i rebaixa de preus) (DEC) (en curs).

Reglament i convocatòria de concessions hidràuliques.

Desenvolupament del Pla sectorial d'infraestructures energètiques i nou Pla sectorial per l'edifici.

Incrementar la dotació pressupostària del Programa Renova (H23+DEC): x 3,5 respecte al 2018 (d'1M€ a 3,5 M€).

Efectuar auditories de tots els seus edificis calefactats, abans de l'any 2022.

Funcionament dels certificats d'origen.

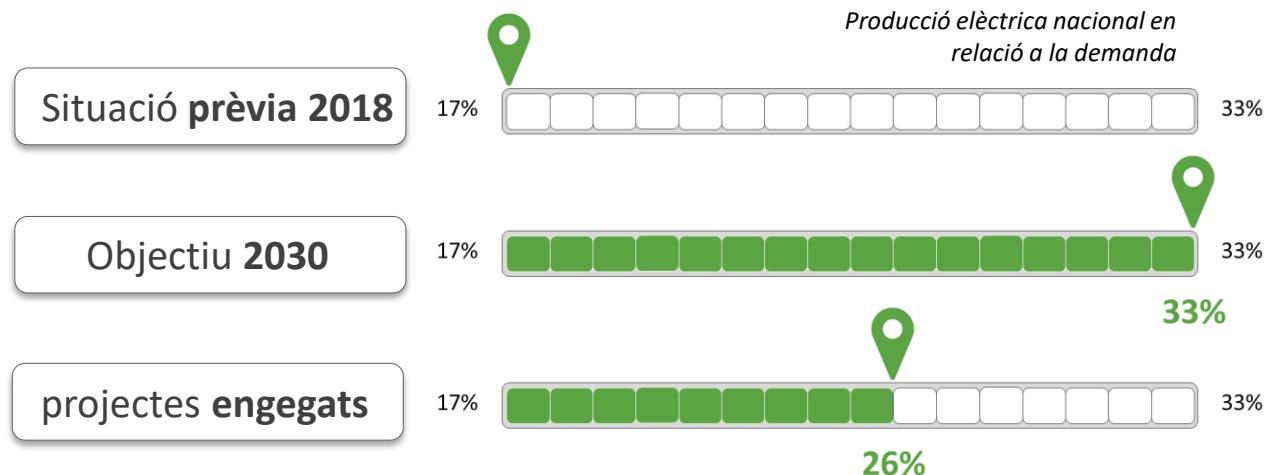
Serveis afins; equitat territorial (en curs)

Llei de mesures per fer front a les situacions de crisi energètica

2022

Transició energètica cap a la neutralitat carboni

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

Necessitat de desplegar el Pla sectorial d'infraestructures energètiques a través del règim de concessions previst per la Llei 21/2018

Augmentar la producció elèctrica nacional

fins a cobrir un mínim del 33% de la demanda l'any 2030 i del 50% el 2050.

- Instal·lacions hidroelèctriques
Engolasters, Arcalís, Aixovall, **El Serrat, La Serra de l'Honor**
- Valorització energètica de residus
- Instal·lacions fotovoltaïques
FV en edificacions (amb projectat 2022: 305 instal·lacions, 10 MW), Grau-Roig i Pal
- Instal·lacions de calor urbana (xarxes de calor)
Soldeu- El Tarter, Andorra la Vella, **El Pas de la Casa, Escaldes-Engordany**

Transició energètica cap a la neutralitat carboni

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

- Llei 5/2016, del 10 de març, que regula l'ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor
- Operador del sistema elèctric – Absorció de bona part de l'augment dels preus de compra de l'energia elèctrica (2021-2022)
- Reorganització interna per a afrontar el repte de la transició energètica amb garanties
- Capacitat per desenvolupar activitats de producció (electricitat, fred i calor) a través de filials
 - FEDA Ecoterm (CIE,S.A.)
 - FEDA Solucions
 - CTRA,S.A. (adquisició a Govern d'acord l'article 10 de la Llei 2/2022, del 20 de gener, per a l'adaptació de la societat pública Centre de Tractament de Residus d'Andorra, SA com a instrument de gestió directa)
- Projectes executats o *en cartera*
 - Xarxa de calor d'Andorra la Vella
 - Xarxa de fred i calor d'Escaldes-Engordany
 - LAT d'interconnexió amb França
 - Renovació de la LAT Grau-Roig - Encamp
 - ETR de les Valls del Nord
 - ETR de Grau-Roig
 - Parc solar de Grau-Roig
 - *Parc eòlic del Maià (23 MW instal·lats, 51 GWh/any)*
- Desplegament del comptatge intel·ligent (abans del 4 d'octubre de 2025)

Mobilitat sostenible, connectada i segura

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

2019

Implantació de l'aplicació mòbil MOU_T_B, una eina que facilitarà el transport públic intermodal (H23).

2021

Estratègia nacional de mobilitat com a full de ruta per a la mobilitat sostenible, connectada i segura.

Foment de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant tarifes reduïdes per al transport públic: abonament de 30€ i carnet jove (<20 anys) (H23 i DEC).

Estudis de transport públic per fomentar vehicles més sostenibles.

Reglament que obliga a la instal·lació d'aparells de recàrrega de vehicles elèctrics en estacions de servei i aparcaments.

Regulació dels plans de mobilitat sostenible per al personal de l'Administració, les entitats públiques i les empreses de més de 100 treballadors.

Foment del vehicle elèctric (DEC).

2020

Conveni amb la majoria dels comuns per potenciar una tarifa única del transport públic.

Reglament que regula l'etiqueta d'emissions dels vehicles.

Nou impuls i reconfiguració del servei Cicland.

Plataforma de cotxe compartit (DEC) (en curs).

Elaborar el pla de mobilitat de més de 100 treballadors per al Govern

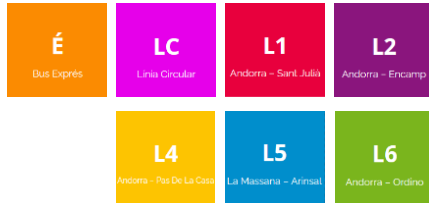
Crisi energètica derivada del conflicte a Ucraïna

2022

Mobilitat sostenible, connectada i segura

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

cicland

Reconfiguració del servei de bicicleta elèctrica compartida (2022)

17 estacions a la vall central (parròquies d'Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany). Des de la gratuïtat del servei, 547 nous abonats, que han elevat a 3.056 el total d'usuaris. És la xifra més alta de registres des que es va iniciar el servei l'any 2018. Un total de 43.622 km (més d'un tomb a la Terra per l'ecuador).

Reglament del sistema nacional d'etiquetatge energètic i d'emissions dels vehicles (2022)

Entrada en vigor a l'1 d'agost de 2023

Estudi de viabilitat per a la renovació de la flota de les línies d'autobusos nacionals d'Andorra amb vehicles amb energies alternatives (2021): Els resultats de l'anàlisi

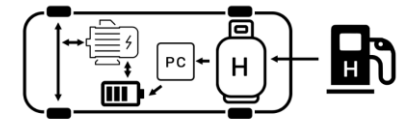
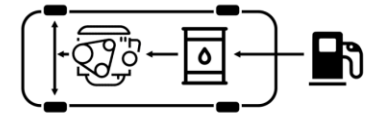
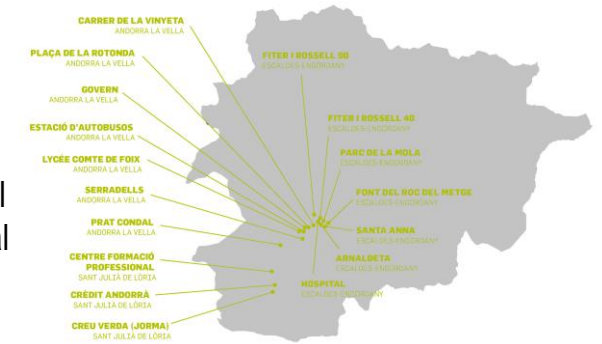
efectuat mostren que la tecnologia que millor s'adapta a les necessitat d'Andorra seria l'autobús elèctric a bateries, sent l'opció idònia per les línies amb menys quilòmetres els vehicles de càrrega lenta i per a les més llargues els vehicles de càrrega ràpida.

Gratuïtat de les línies de transport nacional regular de viatgers (2022)

Augment del 80% dels viatges respecte període abans de la prova pilot i de les previsions de les ofertes de les concessionàries.

El 82% dels usuaris nous captats del vehicle privat. Suposa un efecte en la disminució de viatges sobre la carretera de 4.000 viatges de vehicles/dia que sobre els 140.000 actuals, representa una reducció de la mobilitat del 2,8% /diari.

Pla de mobilitat sostenible per al personal del Govern (2023): 6 programes amb 26 accions.

Acció climàtica

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

2019

3er informe d'actualització d'Andorra al CMNUCC.
Protecció dels embornals nacionals (Llei 7/2019).

2021

Creació d'un mercat nacional de carboni.
Adhesió a la coalició per la neutralitat de carboni i preu del carboni.
Relat d'acció climàtica.
Imatge i canals de l'acció climàtica.
4t informe d'actualització d'Andorra al CMNUCC.
Segona comunicació nacional d'Andorra al CMNUCC.

2020

Andorra, entre els primers països a lliurar el document actualitzat de les contribucions nacionals per lluitar contra el canvi climàtic.
CND Neutralitat de carboni.

2022

Estudis d'adaptació i d'impacte al canvi climàtic amb l'ARI.
Increment dels objectius Nacionals presentats a la COP27 i ministerial sobre les muntanyes.
Auditoria ambiental dels sectors econòmics comercial i industrial (DEC) (en curs).
Funcionament dels mercats nacional de compensació d'emissions de GEH.
Projectes Hidrogen – CTP i altres

Acció climàtica

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

Després de ser un dels 12 únics països en completar el cicle dels 4 informes bianuals d'actualització (BUR), ara hem d'afrontar, el primer informe bianual de transparència (BTR)

2019 i abans

Accés a les eines de previsió de Météo France (Sinopsys)
Col·laboració amb el Cos de Banders, en relació a la tasca d'observació nivometeorològica (2017)
Adhesió a l'Organització Meteorològica Mundial (2018)
Adhesió al EAWS (previsió risc allaus a Europa)
Finalització del concentrador de dades de totes les estacions automàtiques (Obsmet)

2021

Millora de les relacions i intercanvi amb Météo France.
Millora contínua dels processos del mànager de la web.
Finalització del traspàs de les estacions al sistema Mercury (CTRA,S.A. al 2022)
Publicació dels avisos meteorològics a través web meteo.ad
-Automatització de les traduccions del Butlletí del perill d'Allaus en ESP, FRA i ANG.

2020

Conveni marc amb l'Institut d'Estudis Andorrans (2019)
Inscriure el parc d'estacions automàtiques al programa OSCAR de la OMM
Finalització de la base de dades i gestor de dades climàtiques (Clisys)

2022

Llançament de la versió preliminar de la nova app.
Nou conveni amb Météo France.
Accés a la informació numèrica dels models Météo France (en curs).
Reorganització i gestió de canvi del servei.
Protocolarització dels processos interns (en curs)
Unificació programari estacions i recuperació/validació automàtica de dades (Campbell)

Servei meteorològic nacional

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

WORLD
METEOROLOGICAL
ORGANIZATION

Nova App del Servei meteorològic

- Incorporació de nova informació més visual, sistema d'alertes per avisos meteorològics, incorporació del perill d'allaus.

Altres fases en desenvolupament i en proves:

- Anomalies diàries de temperatura, alertes per informar de l'inici de precipitacions en forma de neu i aigua amb les quantitats registrades, etc.

Conveni amb Météo France (2022)

Indicadors

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

Destacat

- **Millora de tots els indicadors tot i la situació sanitària**

INDICADORS PER LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Valors 2022 respecte al 2019.

1. Transició energètica cap a la neutralitat de carboni

✓ Producció elèctrica nacional:

- Potència total instal·lada amb projectes en curs: 10 MW. Aquests projectes x 30 la potència respecte al 2015. Creixement exponencial, passant de les 28 al 2015, a les 305 que s'esperen amb els projectes actualment en curs (multiplicat gairebé per 11). En termes de producció, es produirà al voltant dels 11 GWh l'any, l'equivalent al 2% de la demanda elèctrica nacional, i al 10% de la producció nacional actual, i satisfer el consum elèctric de més de 3.000 llars equivalents (6,7% del total d'habitatges del país), amb més de 30.000 plaques fotovoltaïques instal·lades.

✓ Programa Renova (renovació i la rehabilitació energètiques dels edificis):

- Durant els 2 darrers anys (2021 i 2022) s'han sobrepassat les 350, amb 368 sol·licituds el 2022.
- La dotació pressupostària del programa Renova l'any 2022 (3,5 M€) s'ha multiplicat per 3,5 respecte l'any 2015 (1,0 M€), i per gairebé 2 respecte l'any 2021 (1,8 M€).
- S'estima que el 14% dels habitatges del país s'han beneficiat d'una o altra manera del programa Renova (aprox. 6.030 habitatges dels 44.534). Actualment el ritme volta el 2,7% del parc d'habitatges per any.

2. Mobilitat sostenible, connectada i segura

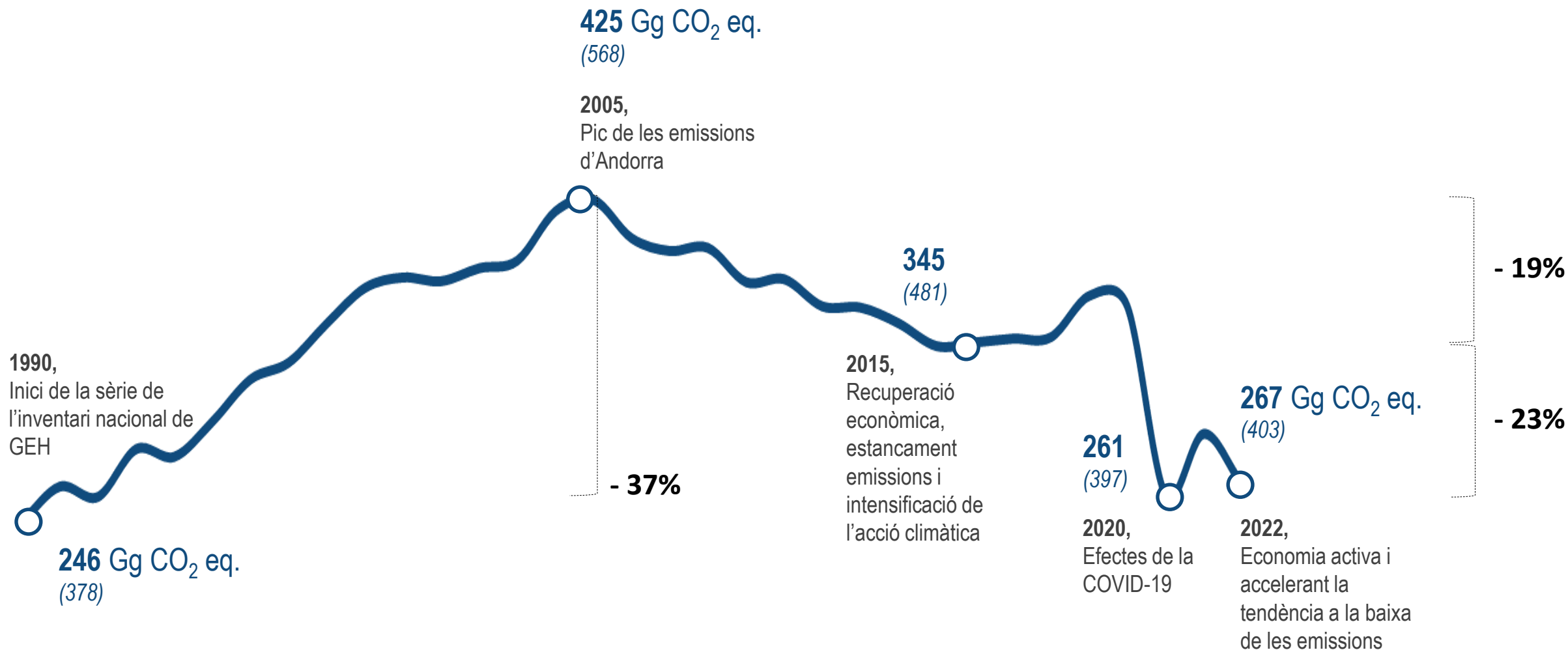
- ✓ **Foment del transport públic:** increment dels usuaris degut en primer lloc a la implementació de l'abonament a 30€/mes (taxa verda) i en segon lloc a la gratuïtat del servei.

Cap a la neutralitat carboni

Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic

Reconstrucció històrica emissions GEH (balanç, en Gg de CO₂ eq.)

Absorcions 120-130 Gg CO₂ per any

Línies estratègiques

- *Transició energètica cap a la neutralitat de carboni*
- *Mobilitat sostenible, connectada i segura*
- *Acció climàtica*
- *Servei Meteorològic nacional*

Malgrat la crisi sanitària, el Govern ha executat tots els projectes previstos **d'acció climàtica**.

El Govern ha **consolidat el desplegament reglamentari necessari** per assolir l'objectiu del 33% de la producció d'energia nacional el 2030. També ha avançat en el **desplegament del Pla sectorial d'infraestructures energètiques i ha elaborat un nou Pla sectorial per l'eòlic**.

S'ha desenvolupat el marc normatiu previst per la Litecc i les estratègies associades, i s'ha creat **així l'ecosistema favorable a la transició energètica** per a la producció nacional d'energies renovables i l'autoconsum, tant en projectes de particulars com d'empreses. Aquest ecosistema s'ha creat mitjançant la **col·laboració publicoprivada amb els professionals del sector**, assegurant la qualitat de les instal·lacions i del servei.

La **transició energètica s'acompanya d'una transició social** que afavoreixi els canvis d'hàbits. S'ha creat el Fons verd previst per la Litecc i per la **declaració de l'estat d'emergència climàtica**, alimentat, per exemple, per la **taxa verda, figura impositiva finalista**.

El fons verd alimenta el **programa Renova per a la renovació i rehabilitació energètica dels edificis i potencia el transport públic, trencant la barrera del preu**. També s'ha creat un **mercat nacional de crèdits de carboni i un sistema de compensació de les emissions per fomentar la responsabilitat social corporativa**.

Andorra ha incrementat les seves accions locals i el seu **compromís internacional de lluita contra el canvi climàtic** amb un **nou objectiu de reducció del 55% de les emissions al 2030 i de neutralitat carboni per al 2050**.

Línies estratègiques

- *Transició energètica cap a la neutralitat de carboni*
- *Mobilitat sostenible, connectada i segura*
- *Acció climàtica*
- *Servei Meteorològic nacional*

Durant aquest 2022 s'han materialitzat parts dels projectes treballats fins ara per assolir l'objectiu del 33% de la producció d'energia nacional el 2030.

S'ha desenvolupat l'**Estratègia de mobilitat** que ha d'impulsar el canvi de model de mobilitat afavorint la mobilitat sostenible, connectada i segura, i potenciant l'ús del transport públic. Durant aquest any, s'han de finalitzar els plans previstos per l'estratègia i que donen compliment al Pla d'acció del Govern (H23). Aquests plans han permès implementar accions efectives per materialitzar aquest canvi.

S'han fet front a una crisi energètica global i s'han implantat mesures concretes per a la reducció del consum a tots els nivells i s'ha aprovat la **Llei de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica**.

S'ha mantingut l'**acció climàtica al centre de les polítiques públiques**, garantint el rol exemplar de l'Administració i potenciant les accions locals i les accions de sensibilització.

S'ha **continuat amb el desplegament del Pla sectorial d'infraestructures energètiques** i particularment amb el desplegament de l'energia eòlica.

El Govern ha creat l'entorn necessari per al canvi de model de mobilitat afavorint la mobilitat sostenible, connectada i segura, i potenciant l'ús del transport públic. S'han **implementat accions efectives perquè la ciutadania evidencii una millora en la mobilitat del país. Aquests canvis impliquen un treball conjunt i una coordinació entre administracions**.

Des de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic, **s'han digitalitzat un total de 9 processos / tràmits amb l'Administrat** i preveu iniciar la digitalització del programa Renova.

Govern d'Andorra

Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat

